

„Emeljétek fel a ti szemeiteket és lássátok meg a tartományokat: mert megértétek az aratásra.“ János 4, 35.

IV. évfolyam.

Budapest, 1907. február 1-jén.

2. szám.

Az újja- születés.

Mindennek kell megújulnia annál az embernél, aki be akar menni Isten országába. Ez okvetetlenül szükséges. Akár a legokosabb embertől kezdve a legszegényebb emberig — mindennek kell azon keresztül menni, ha Isten országát akarja látni.

Semmi tanulás, semmi fejlődés magában nem végezheti ezen munkát. Krisztus azt mondá Nikodémusnak: »Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újonnan nem születéndik, nem láthatja az Istennek országát. . . . Ha valaki nem születéndik

viztől és szentlélektől, nem mehet be Isten országába. . . .

Ezen igazságot egy igen tehetséges író következőképpen fejtegeti:

»Ha a tudomány szavait a vallás nyelvére lefordítjuk, a spontán generáció elmélete így hangzik: az ember fokként jobbá és jobbá lehet, míg nem a fejlődés folyamata közben eléri a valóságos természetnek azt a fokát, amelyet szellemi életnek nevezünk. Ezt az életet a természeti emberben nem valami *ab extra* költi fel, hanem ilyenüleg egész szabályosan fejlődik a természeti ember. A biogenesis elmélete ezzel szemben az újjászületés tanát állítja, vagyis hogy a szellemi élet az élő szellem ajándéka. A szellemi ember nem pusztán fejleménye a természeti embernek. *Új természetű az, mely felülről született.* Valamint nem várható, hogy a szénaforrászat mind inkább és inkább élővé legyen, míg nem végre eléri az élet elevenségét: éppúgy nem várható, hogy *az ember magától jobbá és jobbá lévén az örök életet kiérdemelje. . . .*

Abban a sokaságban, mely a keresztényen vallást vallja, e pillanatban is hányan értik az alapító eme sarkallatos megkülönböztetését »*lestől született*» és »*lélektől született*»? Sőt a kereszténység hirdetői közül is mily sokan ignorálják makacsul ezt a lényeges követelményt? Ezer és ezer szószékről prédikálják a spontán generáció tanát. Költészetünk legszebb és legjobb termékeit is e tévedés jellemzi. A modern vallásos és

világias elbeszélő irodalom teológiája éppen ez a spontán generáció. Sok komoly és művelt írók egész búzgósággal szenteli magát e képtelen evangélium hirdetésének. Egy szóval a keresztyén vallás közkeletű felfogása — amit nem csupán a köznép, de művelt emberek is vallanak — oly nézetten alapszik, ami, ha igaz lenne, azt teljesen idétlenné tenné.

Am, tekintsük a biogenesis törvényének világánál a természet két nagy országára, a szervetlenre és a szervesre. Vajjon mit foglal magában ez az állítás, hogy nincsen önmegújítás? Ez azt jelenti, hogy az ásványvilág között és a növény-avagy állatvilág között az ásványra nézve áthidalhatatlan ürr van. *A szervetlen világ és az élő világ között gát emelkedik, melyen amaz át nem törhet.* Az ásványvilág egyetlen egy parányát sem ruházhatja fel élettel a részek változása, sem a környezet módosulása, sem a vegytan, sem a villamosság, sem semmiféle erély vagy fejlemény. *A holt parány csak úgy lehet élővé, ha valamely élő lény lenyúl érte a holt világba; ez érintkezés nélkül örökre a szervezeten szférában marad.* Egy titokteljes törvény ez, amely őrzí az élő világ kapuit. És ha van valami a természetben, ami különössége folytán említésre méltó, az bizonyára a tehetetlen holt világ látványa, melyet a biogenesis törvénye elvág az élettől és örökre megtagadja tőle az önmagától való feltámadás lehetőségét. Valóban oly különös valami ez, hogy a tudomány sokáig és hévvel ellene volt. A biogenesis útjában áll az evolúció némely formájának s azért kelle e törvénynek sok és heves támadást kiállania. De mint láttuk, kiállotta a próbát. A modern ember szemében a természet két részre oszlik. A fizikai törvények értetik meg a szervetlen világot; a biológiai törvények pedig az organikus világ fejlődésével ismertetnek meg. De arról az érintkezési pontról a holt és az élő világ közt levő csodálatos határvonalról hallgat a tudomány. Mintha Isten a földön és mennyen mindent a természet kezébe tett volna le, csupán egyet, az életre keltést tartotta volna meg önmagának.

Ennek az analógiának — melynek számára most vetjük meg az alapot — az elmét megkapó, megragadó ereje nagy mértékben attól az élénkségtől függ, amellyel magunk elé tudjuk képzelni azt az örvényt, melyet a természet az élő és élettelen közzé helyezett. Ha miként Pascal mondja, a természet a kegyelem képmása; ha a látható dolgok némi tekintetben a láthatatlanok képmásai; úgy kiváló fontossága van a nagy örvénynek, e páratlan és legmeglepőbb természeti tüneménynek.

De hát találhatunk-e a szellemi körben ennek megfelelő tüneményt? E mély választó vonallal mit hasonlíthatunk össze a láthatatlan világban s hol talált az emberi tapasztalat ily másik, soha át nem hágható korlátot?

Ily korlát pedig létezik. Az első, ami szembe tűnik, amint a szellemi világot az Isten igéje tükrében vizsgáljuk, egy ilyen nagy örvény. *A természeti világból a szellemi világba vezető ajtó a természeti előtt hermetice el van zárva.* A szervetlen és szerves között zárt ajtó van, ásvány fel nem nyithatja, azt. *Éppen így zárt ajtó van a természeti (pszichikus) és a szellemi (pneumatikus) között; ember fel nem nyithatja azt.* A természeti embernek eme világát olyan gát választja el a szellemi világtól, melyen eddig amonnet áthatolni sohasem sikerült. Nincs az a változás, környezetbeli módosulás, értelmi erő, erkölcsi törekvés, jellemfejlődés avagy műveltségben való előhaladás, mely csak egyetlen egy emberi lelket felruházhatna a szellemi élet tulajdonságaival. A szellemi világot az alatta legközelebb levő világtól a biogenesis törvénye választja el: *Ha valaki ujoman nem születendik . . . Ha valaki nem születendik és szentlélektől, nem mehet be az Istennek országába.*

A törvény eme kijelentésében nem az van mondva, hogy a természeti ember, ha az említett feltételeket be nem tölti, *nem fog* bemenni Isten országába. A használt szó ez: *nem mehet*, mert a szellemileg szervetlen kizáratása a szellemileg szervesek világából nem önkényes dolog. S a természeti embertől a bebocsáttatás nem is meg nem magya-

rázott alapon tagadtatik meg. Az ő be-
jutása tudományos lehetetlenség. Az
ásvány, ha csak »felülről« — a fölötte
levő országból nem születik — nem
mehet be a fölötte levő országba. Nincs
átjárás egyik országból a másikba, sem
a szervezetlenből a szervesbe, sem a
szervesből a szellemibe. Tudományos
szükségesség az élet közbelépése min-
denkor, valahányszor egy kő, növény
vagy állat vagy ember átlép az alsóbb
körből a felsőbbe. A növény lenyúl az
alatta levő holt világba s annak ás-
ványait és gázait megérinti az élet tit-
kával és megnemesítve, átalakítva fel-
hozza az élők szférájába. Isten lehelete
is fúván, ahová fúni akar, az ő életének
titkával megilleti az emberek holt lelkeit,
áttemeli őket a természeti és a szellemi,
a szellemileg szerves és a szellemileg
szerves közt levő áthidalatlan ürön, fel-
ruhazza őket a maga dicső tulajdonaival
s kifejti bennök azokat az új és titkos
tehetségeket, melyek által az újjászüle-
tetek olyanoknak mondatnak, akik »az
Isten országát meglátják«.

A szellemi és a természeti ember
közötti különbség tehát nem fejlődési,
hanem származási különbség, tehát nem
mennyiségi, hanem minőségi megkülön-
böztetés. Az »érzelnek által mozgatót er-
kölciségről« az »élet által ihletett erkölcsi-
ségre« senki sem emelkedhetik természeti
fejlődés által . . . Van egy ó-divatúnak
nevezett teológia, mely a világot ily
módon osztja fel, mely az emberekről,
mint élőkről és holtakról, elveszettekről és
megtaláltakról beszél — de ez a komor
színezetű teológia csaknem feledésbe
ment.

Az élő és holt lelkek közt levő eme
különbség a felületes vizsgáló előtt
elenyészik, mert önmagában alig érzékel-
hető; mint tantétel pedig oly meg-
döbbentő, hogy különben képzett egyén-
nek is kinevették vagy tagadták e zord
megkülönböztetést. Mindazáltal ezt a
zord megkülönböztetést fenn kell tar-
tani. Mert tudományos megkülönböztes
az. »Akinél nincsen a Fiú, nincsen
annak élete.«

Az evolúció (fejlődés) vallása hatá-
rozott ellentétben áll a kijelentéssel
éppúgy mint a természettel. Azok, akik

az újjászületés szükségességét kétségbe
vonják, nem fogják Isten országát meg-
látani. »Szükség, hogy újjászületetek.«

H. J. F.

Az ember természete és sorsa.

VIII.

Az Isten képére való teremtés.

Némelyek a lélek halhatatlanságának
védelmezői közül igen erős támpontot
vélnék látni ezen kifejezésben: »Teremte
azért Isten embert az ő képére.« »De
micsoda összefüggésben van ezen mondat
a lélek halhatatlanságával,« kérdezi bá-
mulva az elfogulatlan, és még jobban
meg lesz lepve, hogy ha azon választ
kapja, hogy miként Isten halhatatlan,
úgy az ember is halhatatlan, mert ha-
sonlatosságára van teremtve. Vajjon
Istennek nincsen-e más egyéb sajátága
is, csupán a halhatatlanság, hogy éppen
erre az egyre kell hivatkozni? Vajjon
nem mindentudó-e az Isten? Igenis!
Hát az ember is mindentudó? Nem!
Isten mindenütt jelen van. Az ember
is? Nem! Nem láthatatlan-e Isten?
Igen! Hát az ember? Nos hát miért
éppen azt az egyet kiemelni, hogy az
ember azért halhatatlan, mert a halha-
talan Isten képére van teremtve. Hogyha
elfogadjuk, hogy az ember azért hal-
hatatlan, mert a halhatatlan Isten ha-
sonlatosságára van teremtve, akkor azt
is kénytelenek vagyunk elfogadni, hogy
ennélfogva mindentudó, mindenható és
mindenütt jelenvaló az ember is. Ebből
mindenki tisztán láthatja, hogy az
ember halhatatlanságára nem lehet ezen
mondatból következtetni, mert ez által
felemelnénk az embert egy rangra Is-
tennel.

De minő értelemben hasonló az ember
az ő teremtőjéhez, ha ilyen értelemben
nem.

Vegyük úgy a dolgot, ahogyan írva
találjuk, s akkor mindjárt világos lesz
előttünk.

A szótár a »kép« szót következő-
képpen értelmezi: »Egy hasonlatosság

külső ábrázat és alak szerint, akár festett, akár faragott vagy más úton módon láthatóvá tett tárgy, — egy másolat és hasonlat. A képnek olyan valaminek kell lenni, amit az ember szemével láthat. Sőt a gondolatok által alakított képnek is alakja, formája van. Ebben az értelemben ezen szó harmincegyszer fordul elő az ó-testamentomban.

Ugyanezen szót használja Mózes az ó első könyve 5. részének 3. versében, ahol atyáról és fiúról van szó. »Élt vala pedig Ádám százharminc esztendőket, mikor nemzené az ő fiát az ő képére és hasonlatosságára.« Mindenki láthatja ebből, hogy csak fizikai hasonlatosságról lehet szó.

Mózes először azt mondja, hogy Isten teremtette az embert az ő képére és hasonlatosságára, és ugyanazt a kifejezést használja, midőn Ádám és az ő fiáról szól. Világos, hogy itt külső, fizikai hasonlatosságról van szó, nem pedig a szellemi és lelki tulajdonságokról.

Mondhatja ugyan valaki, hogy a szó »kép« más értelemben van használva az új-testamentomban, mint pl. Kol. 3, 9. 10. Ne hazudjatok egymás ellen, mivelhogy levetkezétek amaz ő embert az ő cselekedeteivel egybe. És felöltöztétek amaz új embert, melynek ujulása vagyon annak *ábrázatjához*: illendő esméretben aki teremtette azt. Tegyük fel, hogy az itt előforduló szó a belső természetre vonatkozik, s nem a külső alakra, ezzel még nincs bizonyítva a modern theologusok álláspontja, hogy azért halhatatlan az ember, mert Isten hasonlatosságára van teremtve. Ezen idézet ellenkezőleg ellene mond ezen nézetnek. Mert itt nem magáról az ő emberről van szó, hanem az új ember-ről, aki Krisztushoz hasonló.

Eféz. 4, 24 mutatja, hogy hogyan lesz teremtve az ember: »És fel kell öltöznötök amaz új embert, mely Isten szerint teremtetett az igazságra és a valóságos szent életre.« Itt szó sincs a halhatatlanságról, még az új emberre nézve sem. Itt csak új erkölcsi életről van szó.

Ugyanezen világosságban kell tekintenünk 1 Kor. 15, 49-ben elmondott igazságot is, ahol a »mennyei ábrázat«

ról van szó, amely igérve van az igaznak, aki azt a feltámadásnál megkapja.

Ezen igazságot láthatjuk tisztán 1 Móz. 9, 6-ból is, ahol azt olvassuk: »Aki az embernek vérét kiontja, ember által ontassék viszontag annak véréért, mert az ő ábrázatjára teremté Isten az embert.« Itt és minden egyéb hasonlatversben csak a külső alakról és formáról lehet szó.

Mégis azt mondják, miképpen lehet ezen verseket úgy érteni, hogy csupán az alakról van szó, hogyha Istennek nincsen olyan alakja, ábrázatja, mint az emberé? Mi erre azt kérdezzük, ha mondja azt a biblia, hogy Isten egy formánélküli, alaktalan lény, akinél nincsen teste és testrészei? Nem mondja a szentírás, hogy: »az Isten lélek« (Ján. 4, 24.) Igenis! De mi is viszonyítunk: hát az angyalok nem lélek-lények-e? (Zsid. 1, 7-14.) Az angyalok pedig midőn megjelentek, mindig látható testtel bírtak. Lásd 1 Móz. 18, 1-8. 16-22; 32, 24; Hós. 12, 4; 4 Móz. 22, 31; Birák 13, 6. 13; Luk. 1, 11. 13. 28. 29; Ap. csel. 12, 7-9 stb. stb. Istennek is lelki teste van.

»De,« azt mondják, »hogya Istennek oly teste, oly alakja van mint az embernek, hogyan lehet akkor mindenütt? Mi erre ezt mondjuk, hogy Isten mindenütt jelen van az ő szent lelke által. »Hová mennék a te lelked előtt, és a te orcád előtt hová futnék.« (Zsolt. 139, 7.) És János az Isten trónja előtt látott hét gyertyatartót, amelyekről az mondatik, hogy: »Ezek a hét isteni lelkek.« (Jel. 4, 5; 5, 6.)

A következőből láthatjuk, hogy a mi Istenünk egy személyes Isten:

1. Mózes látta Izráel Istenét. 2 Móz. 33, 21-23. Egy lény test és alak nélkül nem látható szemmel. A fent idézett versekből láthatjuk, hogy az Úrnak van »keze«, »arca« stb. Továbbá Mózes, Áron, Nadab, Abihu és Izráel hetven véne látták Izráel Istenét. 2 Móz. 24, 9-11. »És láták az Izráel Istenét és az ő lábai alatt vala úgy mint zafir kőből csináltatott állat minemű az ég mikor tisztá.« Tehát lába is van. 2 Móz. 33, 20; Ján. 1, 18. Ember még nem látta az ő orcáját.

2. Krisztus, aki az emberek között járt, Istennek hasonlatossága és formája. Ő megmutatta feltámadása után, hogy az ő halhatatlan lelki teste látható és tapogatható. Luk. 24, 39. Megdicsőült testtel ment mennybe, ahol most az Atyának jobbánál elfoglalta helyét. Lásd Ap. esel. 1, 9–11; Eféz. 1, 20; Zsid. 8, 1. Pál apostol következőképpen szól róla: »Ki a láthatatlan Istennek ábrázata és minden teremtett állatnak előtte született.« Kol. 1, 15. Így Krisztus személyessége bizonyítást tesz az Atya személyességéről, mert ő a »láthatatlan Istennek ábrázata«. Továbbá: »Annak-okáért azon indulat legyen bennetek, amely volt a Krisztus Jézusban is. Ki, mikor Istennek formájában volna, nem állítá ragadományának lenni az ő Istennel való egyenlőséget.« Fil. 2, 5. 6. Hogyan lehet Krisztus Istennek »formájában«, hogyha Istennek nem volna formája?

Még egyszer: »Minekutánna az Isten sok rendben és sokképpen szólott volna régen az atyáknak a proféták által; ez utolsó időben szólott nekünk az ő Fia által. . . . Ki mivelhogy a dicsőségnek fényessége és annak személyének kimetszett bélyege . . . stb.« Itt határozottan mondva van, hogy Isten egy személyes lény.

Mindezen idézetek bizonyítják, hogy Isten személyes lény, és midőn Mózes elbeszéli az ember teremtésének történetét, világosan mondja, hogy az ember Istennek hasonlatosságára van teremtve, amely minden kétségen kívül a külső alakra vonatkozik. Így az ember alakjára nézve Isten alakjának képmása. Így az Isten hasonlatosságára és képére való teremtés alakot, formát, de nem halhatatlanságot adott az embernek.

S. U. után.

H. J. F.

— Aki jól prédikálni akar, sokat szeressen.

*

— A test után ne menj, hogy mehesz Jézus után.

*

— Aki azt véli, hogy mindent lát, az olyan ember vak.

A tudomány és a spiritizmus.

Akik a spiritizmust a biblia szempontjából ismerik, már régen tisztában vannak annak jellemével és céljaival. Gyakran előfordult azonban, hogy midőn ezek szót emeltek a spiritizmus tévtanai ellen, azt tapasztalták, hogy figyelmeztetéseik különösen a tudomány apostolai részéről igen kevés figyelemben részesültek. Azon választ kapták folytonosan, hogy a spiritizmust nem lehet komolyan venni tudományos szempontból. Most egy napi lapból a következőket olvassuk: »A római tudományos körökben nagy feltűnést keltett Lombrose tanárnak egy nyilatkozata. A turini egyetem tudós tanáráról tudvalevő, hogy a legutóbbi időkhöz halálos ellensége volt a spiritizmusnak. Most eikkel írt, amelyben kijelenti, hogy a spiritizmus tüneményeinek alapos megvizsgálása után megváltoztatta nézetét. »Ezek a tünemények — írja — óriási fontosságúak és a tudósok kötelessége, hogy minden figyelmeztetést haladóktalanul e manifesztációk felé irányítsák.« A bibliakutató ebben ismét az idők egy új jelét ismeri fel, ami arról tanuskodik, hogy a Jelenések 16, 13. 14-ben adott jövendölés nem-sokára beteljesedését éri és az Úr nem-sokára eljő.

H. J. F.

Bizonyágtételek a gyülekezetek részére.

White E. G.-tól.

Folytatás.

A szentírásban előforduló titkok bizonyítják annak isteni ihletését.

»Valjon az Isten bölcseségének mélységét megtalálhatod-e? Avagy a Mindenható bölcseségének mindenestől fogva végére mehatsz-e?« (Jób 11, 7.) »Mert nem olyanok az én gondolataim, mint a ti gondolataitok, sem az én utaim, mint a ti utaitok, azt mondja az Úr! Mert mely igen távol az ég a földtől, oly igen távol vagynak az én utaim a ti utaitoktól, és az én gondolatim a ti gondolataitoktól.« »Én vagyok az Úr . . . az én dicsőségemet másnak nem adom,

sem az én tisztességemet a bálványoknak. A régi dolgok íme eljöttek, és új dolgokat én jövendőlk, minekelőtte meglennének, megmondom nektek.« Ésaías 42, 8. 9.

Lehetetlenség a végtelent véges eszünkkel felfogni. A legélesebb gondolkodó előtt is a mennyei szent lényt titokba burkolva marad. Pál apostol is, midőn Isten végtelenségén elmélkedik, így kiált föl: »Oh Isten bölcsességének és tudományának mélységes gazdagsága! mely igen megtudhatatlanok az ő ítéletei és végekre mehetetlenek az ő utai!« Habár »felhő és homályosság vagyon körülte«, mégis »igazság és ítélet az ő székinék erőssége«. Mindabból, amit őrála megtudhatunk, az ő határtalan szeretetét és végrenehetetlen kegyelmét látjuk. Annyit tudunk az ő terveiről, amennyi szükséges lelkünk üdvösségére. A többire nézve nyugodtan bízhatjuk magunkat atyai szeretetére és bölcsességére.

Az Isten ígéje maga, valamint annak forrása oly titkokat tartalmaz, amelyeket a halandó ember nem fog tökéletesen megérteni soha. A szentírás a teremtőre irányítja gondolatainkat, arra, aki hozzámehetetlen világosságban lakozik. »Belepillantást enged nekünk az ő terveibe, amelyek az emberi nem történetének minden korszakát magukban foglalják és amelyek csak az örökkévaló idők lefolyásával nyilvánulnak meg. Ráirányítja figyelmünket azon végtelen fontos témákra, amelyek Isten uralkodására és az emberiség sorsára vonatkoznak. Elbeszéli, miképpen jött a bűn a világra, hogyan lett Krisztus emberré. Az újjászületést, a feltámadást és sok más fontos igazságot mélyrehatóan fejteget, bár mindezek sokkal nagyobb titkot képeznek, semhogy az emberi ész képes volna, őket tökéletesen felfogni.

Mindennek dacára eléggé meg vannak magyarázva és eléggé be vannak bizonyítva a szentírásban, úgy hogy nincsen jogunk azokat kétségbe vonni csupán azért, mert nem vagyunk képesek eszünkkel tökéletesen megérteni és felfogni.

Né álljunk meg az olyan bibliai részekben, amelyeket nem tudunk megérteni. Mindent kijelentett az Úr, amit szükségesnek látott, és ami lelkünk üd-

vösségére szolgál. Bár sokszor érthetetlenek előttünk az ő kijelentései, mégis el kell azokat fogadni, mert Istentől származnak. Az érthetlenség oka az emberi gyengeség.

Péter apostol is mondja, hogy a szentírás oly részeket tartalmaz, amelyeket a tudatlanok és erőtlének eltekernek magok veszedelmére. A szentírásban előforduló érthetetlen részeket sokan felhasználják a biblia ellen. Ezek pedig éppen azt bizonyítják, hogy a szentírás Istentől ihletett. Hogyha a biblia csak arról beszélne, ami könnyen megérthető, hogyha az ő nagyságát és dicsőségét felfoghatná az ember korlátolt eszével, akkor a biblia nem hordaná magában isteni jellemének bizonyítékát. Éppen azon magasztos titkok, amelyeket nem tudunk megérteni, hitünk megerősítésére szolgálhatnak.

A szentírás oly egyszerűséggel és tökéletességgel adja elő a legmélyebb igazságokat, hogy a tanult egyént bámulatra ragadja, a tanulatlan pedig a legnagyobb könnyűséggel megértheti. Mily magasztos, lélekemelő igazságok a biblia igazságai. Eleinkbe van tárva a váltság terve, úgy hogy azt mindenki megértheti. Mégis ezen igazságok között vannak olyan gondolatok — titkok is, a melyek az igazság után vágyó lelket legyőzik és szent félelemmel és áhitattal töltik el. Minél jobban kutat a bibliában, annál jobban meg fog győződni róla, hogy a szentírás csakugyan Isten kijelentése, és meg fog hajolni előtte. Azok, kik hajlandók az Isten élő és ható beszédjének bizonyosságát elfogadni, megáldatnak a legfényesebb világossággal. Midőn felhivatnak bizonyos igék magyarázására, készségesen mondják: »Így van megírva.« Elismerik, hogy képtelenek a Mindenható működésének tervét megmagyarázni. Tagadhatatlan tény, hogy sokat csak a hit által lehet felfogni. Hogyha így teszünk, akkor ezzel elismerjük, hogy véges eszünk nem képes ezen nagy titkokat megfejteni — hogy korlátolt gondolkodásunkkal nem vagyunk képesek végre menni az ő végtelen tudásának.

(Folytatás következik.)

**Tanulmányok
a vallásnak otthon való
gyakorlásáról.**

5. lecke. — 1907. február 2-ára.

Beszédünk és gondolataink.

Kérdések.

1. Micsoda intés adatott beszédünkre nézve? Préd. 5, 2, 3; Péld. 10, 19.

2. Melyik a mi beszédünkre vonatkozó intésről emlékezzünk mindig, még pedig főképpen a családban? Lásd az 1. megjegyzést.

3. Mire lehet a mi beszédünkből biztosan következtetni? Máté 12, 35. Miről kell számot adnunk? 36. v.

4. Mi mondatik az igaznak szájáról? Péld. 10, 11; Zsolt. 37, 30.

5. Hogyan neveztetik a nyelvnek épsége? Péld. 15, 4.

6. Hogy legyen a mi beszédünk? 1 Tim. 6, 3; 2 Tim. 1, 13.

7. Milyen legyen a mi társalkodásunk? Eféz. 4, 29; Kol. 4, 6.

8. Mi legyen mindig a mi beszédünk? Eféz. 5, 3, 4. Lásd a 2. megjegyzést.

9. Mitől függ a határozat az ítéletnél? Máté 12, 37; Luk. 19, 22.

10. Miről gondolkodjunk? Zsolt. 1, 1, 2; 119, 15; Fil. 4, 8.

11. Mi lesz még, beszédünkön kívül, az ítéletnél tekintetbe véve? Ezék. 11, 5. Hát még micsoda? 1 Sám. 2, 3.

12. Miről beszéljünk és gondolkodjunk? Zsolt. 77, 12, 13; 145, 10–12.

13. Micsoda egy módja annak, hogy mások szívét felvidámítsuk? Péld. 12, 24; 15, 32. Lásd a 3. megjegyzést.

14. Miképpen int az Úr a rágalmazás és hírség ellen? 3 Móz. 19, 16; Péld. 17, 9; 26, 20. Hogyan kerülhetjük ki a nyomoruságokat? Péld. 21, 23.

15. Mily leírás adatik egy hiábavaló vallásról? Jak. 1, 26.

16. Micsoda egy mindenkit illő ima? Zsolt. 19, 15.

Megjegyzések.

1. »A férj bátorítsa fel feleségét arra, hogy bizzon az ő erős szeretetébe öhozza, és hogy gondolatait és szívét az Isten országára irányítsa, ahol erő és békesség és a fáradtak utolsó nyugodalma van. A férj ne lépjen beborult homlokkal a házába, hanem jelenlétével napfényt hozzon a családba és feleségét bátorítsa fel, hogy emelje fel szemét és higgyen az Úrban. Egyesülve követelhetik Isten ígéreteit és áldást hozhatnak a családra. Barátságtalanság, panaszkodás és bosszúság kiűzik az Úr Jézust a házból, nem eresztek be vagy kizárják őt abból. Láttam, hogy Isten angyalai egy olyan házból menekülnek, amelyben barátságtalan beszédek és eivakodás lakoznak.« White E. G.

2. »Sokan, akik azt mondják, hogy a harmadik angyali üzenetben hisznek, nagyon ártanak Isten munkájának könnyelműség és tréfálás által. Nekem mutattatott, hogy ez a baj mindenütt található köztünk. De az Úr előtt megaláznunk kellene; az Isten Izraelje a szíret tépjen széjjel, nem a ruhát.«

»Tréfálás és világi mulatás a világhoz illik. Keresztyének, kiknek szíveiben az Úr békessége lakozik, lehetnek vidámak, örömesek és boldogok anélkül is, hogy könnyelműségnek, bolond tréfának és pajkosságnak odaadnának magukat. Míg őriznek és imádkoznak, olyan komolysággal és békességgel bírnak, amely őket minden illetlenség fölé emeli.« White E. G.

3. Nem jobb-e kísérelni, az őket boldoggá tenni, ahelyett, hogy részvét és segítség nélkül hagyjuk őket zarándokolni magányos életútjokon, vagy talán még igazságtalanul is bánjuk velük, és koporsójukat feldíszítjük? Némely ember az élet terheinek és akadályainak súlya alatt elvesz, anélkül hogy az emberi szájalomnak hangját is hallotta volna. Mit ér neki, ha az életharc be van végezve és ő elhunyt, hogy barátai nagy számmal jönnék, őt siratni és dicséretét mondani? Nem lehetséges-e, hogy csak egy tizedrésze azon szeretetnek és megbecsülésnek, amely most hasztalanul őreá el lesz pazarolva, elég lett volna, őt még sok évig életben tartani?

»Ne tartsatok tehát a szeretetnek és részvétnek drága nárdusával telt üvegeket lepecsételve, míg barátaitok meghaltak. Töltsetek ki életüket örömmel és szeretettel. Beszéljétek felbátorító szavakat, amíg még hallhatják. Mondjátok nekik azt, amit szeretnétek mondani, ha már elbucsuáltak innen, — még mielőtt a halál elveszi őket tőletek. Küldjétek nekik azon virágokat, amelyeket koporsójukra akartok tenni, most házukba míg élnek, hogy azt megvilágosítsák és megédesítsék, még mielőtt elhagyják.«

A családi ima.

Kérdések.

1. Melyik szilárd elhatározásának adott Jósué kifejezést életnek vége felé óráá és családjára nézve? Jósué 24, 15.

2. Mily hűen utasítsák a szülők gyermekeiket az igazság útjára? 5 Móz. 11, 18–21.

3. Ki volt Mózes tanítója ifjkorában? 2 Móz. 2, 1–9. Mi volt annak a következménye? Lásd az 1. megjegyzést.

4. Mi mondatik azon családokról, akik az Urat nem keresik? Jer. 10, 25. Lásd a 2. megjegyzést.

5. Van-e a mennyei családnak határozott ideje az imáadásra? Jelen. 5, 11. 12; 4, 8–11.

6. Minő intés adatik nekünk a reggeli imára nézve? Zsolt. 5, 3. 4. Minő a déli és esteli imára nézve? Zsolt. 55, 18. Lásd a 3. megjegyzést.

7. Milyen példát adott Dániel e tekintetben? Dán. 6, 6–10.

8. Minő intés adatik nekünk a szentírásban a titkos házban való imáról? Máté 6, 5. 6.

9. Milyen példát adott nekünk a Megváltónk a titkos házban való imáról? Máté 14, 23; Luk. 6, 12. Lásd még Péter (Ap. esel. 10, 9) és Pál (Ap. esel. 9, 11) példáját.

10. Hogyan kell a szívnek előkészíteni, hogy az ima hathatós legyen? Zsolt. 66, 18; Márk 11, 25. 26; Ján. 9, 31. Melyik ima kedves az Úrnak? Péld. 15, 8.

11. Mit tett Ezékiás, midőn az assiria-beli tábornoktól azon levelet megkapta, amelyben Jeruzsálem város elpusztításával fenyegette? Ésaías 37, 14–20. Mi volt a következménye? 33–36. v.

12. Mit kért Dávid, midőn alattvalói fellázadtak és neki Jeruzsálemből kellett menekülnie? 2 Sám. 15, 30. 31. Mily választ kapott? 2 Sám. 17, 1–4. 14. 23.

13. Mit cselekedett Jósafát király, midőn Izrael szövetséges hadseregektől fenyegettetett? 2 Krón. 20, 3–13. Hogyan lett neki válaszolva? 14–23. v.

14. Éliás melyik tapasztalata bátorítson fel bennünket imára? Jak. 5, 15–18.

15. Minő erős biztosítás adatik azoknak, akik hitben könyörögnek? Máté 21, 22; 1 Ján. 3, 22.

Megjegyzések.

1. Mózes anyja nevelte őt tizenkét éves koráig. A tanítás, amelyet azon idő alatt boldogult anyjától kapott, alapja lett ezen isten-félt ember hasonlíthatatlan életének. Az képesítette őt arra, hogy azalatt, míg Faraó udvarában fény és bálványimádás között élt és államférfiúnak lett nevelve, mégis megőrizte szívében a legszentebb vallásának szent rendeleteit. Mily nemes példa ez az anyáknak!

2. Nem létezik egyéb, ami a családi élet ügyét megédesíti. Az igaz családi ima egy forrás, melyből szent befolyás az otthon minden részébe folyik. A csapásokat enyhíti; a bosszúságot csillapítja; a türelmetlenséget megnyugtató az akadályokat elhárítja; a szenvedélyeket elnyomja. A család közepében levő oltár eszedálatosan szentesíti és megédesíti annak közösegét. Azonkívül minden szívnek új erőt hoz megakadályozza a bűnt; a kísértés ellen jópaizs; a gondnak ráncait kisimítja; a terhelviseléséhez erőt ad; minden vallásos érzelmet megeleveníti és a szívnek oltárán fenntartja tüzet.

3. Az atya, mint családjának papja, este és reggel valljon be Istennek saját bűneit úgy mint gyermekei által napközben elkövetett bűnöket. Minden bünt, amelyről tudomása van úgy mint azokat is, amelyek még titokban vannak és csak Istentől láttatnak, be kell vallania. Ilyen eljárási mód, ha az atya, vagy annak hiányában az anya szigorúan véghezviszi, sok áldást hoz a családra.

Testvérek, imádkozzatok otthon családotokban este és reggel; imádkozzatok komolyan kamarátokban; s míg napi munkátoknál vagytok, emeljétek fel lelketeket imában az Úrhoz. Ily módon történt, hogy Énoh az Úrral járt.

A szentlélek gyümölcsei.

Kérdések.

1. Micsodák a szentlélek gyümölcsei? Gal. 5, 22. 23. Lásd az 1. megjegyzést.

2. Mily viszonyban állnak azokhoz a testnek cselekedetei? 19–21. v.

3. Mit cselekedtek mindig az igazi keresztyének? 24. v.; 6. r. 14.

4. Milyen leírás adatik nekünk mindennapi tapasztalatokról? Gal. 2, 20.

5. Miről ismerhető meg egy fa? Máté 7, 17–20.

6. Hányféle gyümölcsöt terem egy fa egyszerre? Jak. 3, 10–12. Hogyan mutatatik ugyanazon alapelv a forrásnál?

7. Miképpen lesz ezen alapelv keresztényi tapasztalatunkra alkalmazva? Luk. 6, 43-46; Máté 12, 33-35.

8. Mi lesz azon fákkal, melyek nem teremnek jó gyümölcsöt? Máté 3, 8-10.

9. Hogyan teremhetünk csak jó gyümölcsöt? Ján. 15, 4, 5.

10. Mi annak a következménye, hogyha igazságban Krisztusban maradunk? 7. 8. v.

11. Mi történik olyan szőlővesszővel, amely nem terem gyümölcsöt? 2. 6. v.

12. Mit tett a Megváltó azon függőfával, amelyen nem termett gyümölcs? Márk 11, 11-14. 20. 21. Lásd a 2. megjegyzést.

13. Megváltónk melyik példabeszédje ábrázolja ezt? Luk. 13, 6-9.

14. Mi mondatik a felülről való bölcseségről? Jak. 3, 17.

15. Mi egy mindenkit illő ima? Fil. 1, 9-11.

Megjegyzések.

1. Az otthon menny legyen kicsinyben. Ez legyen minden családtagnak a legdrágább helye földön. Csak egyedül a szeretet teheti azt azzá, ami Isten akarata szerint legyen. Semhol sem lehetnek a szentlélek kedves, gyöngéd, lélekmelegítő, mennyei ajándékok úgy helyén, mint a családi körben, a férj, feleség és a gyermekek között. Ezen drága ékesség nélkül nem érdemli meg az otthon a szép nevét. Óhajtjuk, hogy ezen a szentlélek gyümölcseiről szóló leckék a fentemlített ajándékokkal szemben legyenek tanulmányozva.

2. »Krisztus eljárás módja azon függőfával, amelyet az ő hatalma teremtett, minden gyülekezethöz és keresztényekhez intésül fel van jegyezve. Senki sem tarthatja Isten parancsolatát anélkül, hogy másnak nem szolgáljon. De vannak sokan, akik Krisztus kegyelmes, önzetlen életét nem veszik át saját életjükbe. Nehányan, akik kitünő keresztényeknek tartják magukat, nem értenek, hogy mit jelent az, Istennek szolgálni. Mindig azon gondolkoznak, hogyan élhetnek saját tetszésük szerint. Csak a saját drága énjük érdekében cselekednek. Az idő csak annyiban értékes nekik, hogy maguk részére gyűjtöthessenek. Ez a céluk és törekvésük minden helyzetben. Nem másoknak, hanem saját maguknak szolgálnak. Az Úr azért teremtette őket, hogy egy oly világban éljenek, amelyben önzetlenül szolgálni kell. Ő azt kívánta, hogy embertársainak mindenféleképpen segítsenek; de a saját énjük oly nagy, hogy nem láthatnak egyebet azon kívül. Ők nincsenek érintkezésben az emberiséggel. Azok, akik oly módon saját maguknak élnek, hasonlíthatók a függőfához, amely a legszebb reményekhez

jogosult, de még sem termett gyümölcsöt. Jóllehet van nekik az imádság formája, de hit és engedelmesség nélkül. Vallástételükben tisztelik Isten törvényét, de az engedelmséghányzik. Mondják ugyan, de nem cselekszenek utána. A függőfa elítélésében megmutatja Krisztus, mily gyűlöletes előtte a vallásnak ezen haszontalan formája. Ő kinyilatkoztatja, hogy a nyílt bűnös nem olyan vétkes, mint azon ember, aki azt vallja, hogy Istennek szolgál, de amellet nem terem gyümölcsöt az ő dícsőségére. White E. G.

8. lecke. — 1907. február 23-ára.

A szentlélek gyümölcsei. Szeretet és öröm.

Kérdések.

1. Ki által ontatik ki a szeretet az emberi szívbe? Róm. 5, 1-5.

2. Miért könnyörgött Jézus? Ján. 17, 26.

3. Mi a tanítványságunknak vizsgálóköve? Ján. 13, 34, 35.

4. Miről tudhatunk, hogy a halálból átalvitettük az életre? 1 Ján. 3, 14. Lásd az 1. megjegyzést.

5. Ha a szeretet, a szentlélek gyümölcse, szívünkben van, milyen lesz állásunk ellenségeinkkel szemben? Máté 5, 44-48; Róm. 12, 19-21.

6. Melyik intés alkalmazható leginkább a családra — az otthonra? Róm. 12, 10. Hasonlítsd össze Eféz. 5, 21-25-el.

7. Mi mondatik az örömről, a szentlélek egy másik gyümölcseiről? Fil. 4, 4; 3, 1.

8. Sőt mikor örülhetünk még? Máté 5, 11, 12; Ap. esel. 5, 41.

9. Mi lehet a bánkodók tapasztalata? 2 Kor. 6, 10.

10. Micsoda a keresztényen előjoga szorongattatás és szükség idejében? 2 Kor. 12, 9, 10.

11. Mi okoz örömet a mennyben? Luk. 15, 7, 10.

12. Mely tapasztalatot hoz nekünk egy bűnös ember megtérése? Fil. 4, 1.

13. Mi fölött örvendjünk legjobban? Luk. 10, 20.

14. Miképpen tanúsítja a hívő a szívében lakozó örömet? Eféz. 5, 19; Kol. 3, 16.

15. Hogyan magyaráztatik nekünk az Isten országa? Róm. 14, 17.

16. Miért könyörgött Pál apostol? Róm. 15, 13. Lásd a 2. megjegyzést.

Megjegyzések.

1. Sokan kétségben vannak afelől, hogy meg vannak-e mentve a bűntől, általvitettek-e a halálból az életre, vagy nem. De nem kell nekik kétségben vagy bizonytalanságban maradniok. Itt van egy vizsgálókő, mely által mindenki láthatja, hogy hogyan áll az Úr előtt. Ha az atyafiakat szeretjük — még pedig nemcsak néhányat, hanem *mind* — akkor nevünk fel van jegyezve az élet könyvében. Ha gyűlölet van szívünkben csak *egy* iránt is, akkor nem vagyunk az élők között, akik a halálból az életre általvitettek.

2. Ha mi Krisztust képviseljük, úgy mi az ő szolgálatát oly vonzónak tüntethetjük fel, mint az valóban. Keresztýének, akik komorkodnak, szomorkodnak, panaszkodnak, zúgolódnak, hazug képviselői Krisztusnak és a krisztusi életnek. Az ilyenek azon benyomást teszik, mintha Isten nem akarná boldogoknak az ő gyermekeit s ebben ők hamis tanubizonyítást tesznek a mi Atyánkról. (Jézushoz vezető út, 131. old.)

A missió köréből.

A mi hajó-missiónk.

Azon profétiát, mely Dán. 12, 4-ben mondja, hogy a végső időben »sokan tudakoznak, és az értelem bővebben léssen«, igazán beteljesülni látjuk, ha a tudomány haladására tekintünk, amely lehetségessé tette, hogy ma az utazó körülutazhatja az egész földet sokkal rövidebb idő alatt, mint egykor Európáról Amerikába szükséges volt.

Ha csak Európa négy birodalmát, Osztrák-Magyarországot, Franciát, Németországot és Nagybritanniát vizsgáljuk, és a föld többi részeit figyelmen kívül hagyjuk, kitűnik, hogy ezen négy birodalomnak 752.000 lakosa hajósnép.

Mínthogy a Jelen. 10. részében említett erős angyal az egyik lábát a tengerre és a másik lábát a földre veté, ami azt mutatja, hogy az az egész világnak való üzenet — s hogy éppen a tengerészek fogják azt hallani — az legjobban alkalmazható arra, hogy e százezrek, akik »hajókon a tengerre mennek« és »látják az Úrnak dolgait

és a csodáit a mélységben« (Zsolt. 107, 23. 24), a jelenvaló igazságot kapják.

Hogy ezen kegyelemüzenet a nagy hajókon levő tisztek és emberekhez is eljuthasson, alapítottuk hajó-missiókat a világ különböző részeiben. Nehányan ezek közül missiói hajókkal is bírnak.

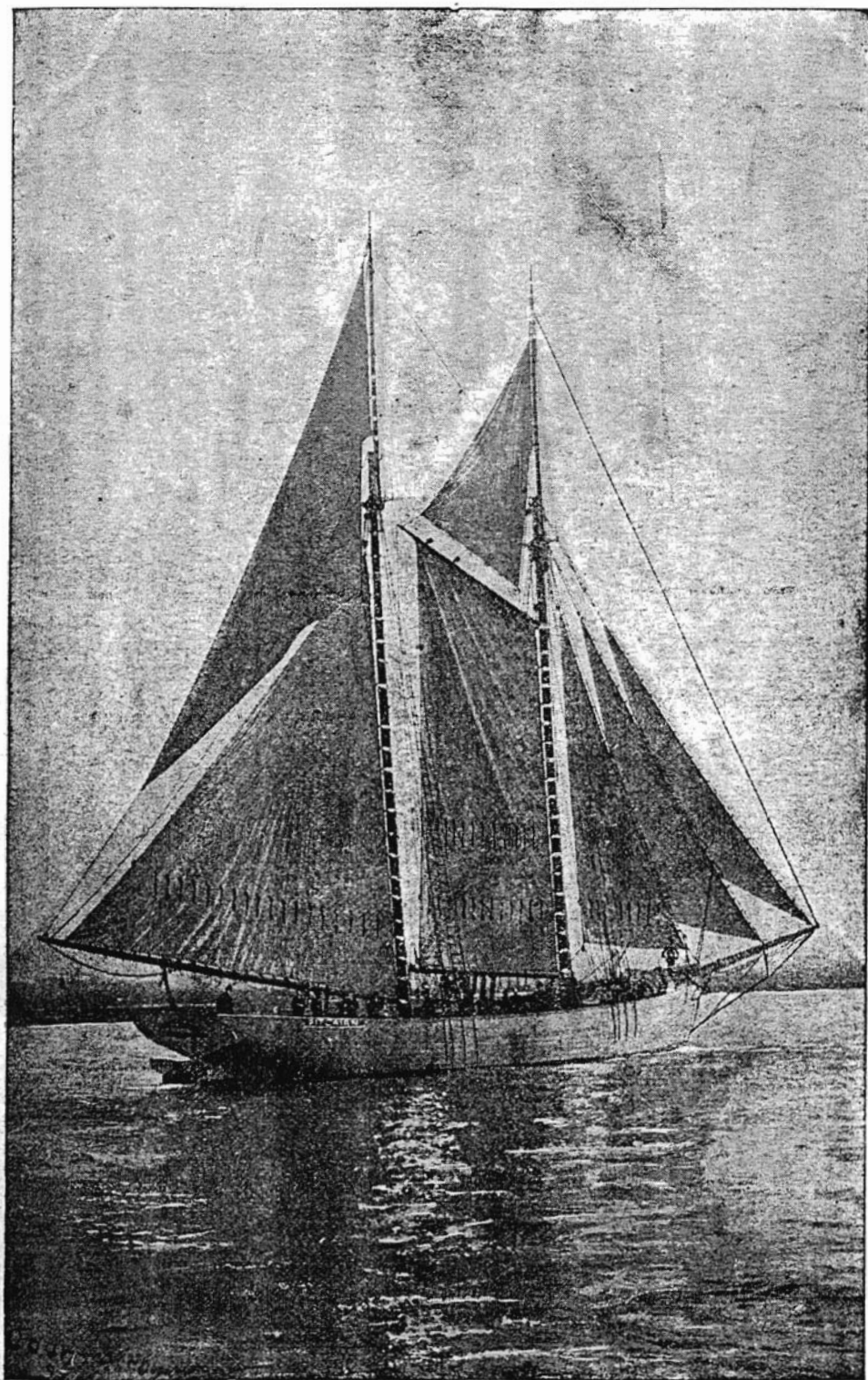
Ilyen hajókról három képet hozunk e lapban. Az egyik a »Herold«, amely 1898-ban kezdett működni a hamburgi kikötőben. Ha figyelembe vesszük, hogy Hamburgnak évi bevitele 4968 millió koronára és kivitele 4400 millió koronára rúg, és hogy több száz hajó fordul meg a föld minden részéből évente e nagy kikötőben, beláthatjuk, hogy elég munka van hajó-missionárusunknak, aki ezen hajókat sorra látogatja és igyekszik, a tisztek és legénység között jó evangéliumi irományokat terjeszteni. Általában azt találtuk, hogy jobb, ha iratainkat eladjuk nekik; mert ha fizetnek valamit értük, akkor nagyobb érdeklődéssel olvassák, mint ha csak ingyen kapják.

A »Herold« bevétele, amelyen két ember munkálkodott, az első években körülbelül 5900 korona volt évente. 1904 óta csak egy munkás van rajta, Fintel t., és az ő bevétele körülbelül 4700 korona évente. Ő gyakran találja könyveinket a gőzhajókon levő tisztek és embereknél, akik ezen jó irományt hajó-missionárusainktól a newyorki kikötőben, Liverpoolban, Hongkongban vagy a csendes tenger szigetein vették. Vasárnap a legjobb nap az egész hétben a hajók látogatására, mert akkor az emberek könnyebben érhetőek és idejük is van az ajánlott iratok vizsgálásához.

A másik missiói hajó a »Maranatha« (»Az Úr eljön«), amelyen Christiansen t. munkálkodik a rotterdami kikötőben (Hollandban). Ez a mi legújabb missiói hajónk, mivel csak múlt tavasszal vettük és szereltük fel. Christiansen t. ezelőtt a legelső missiói hajónkon, a »Pitcairn«-on dolgozott, mely 1890-ben szombatiskoláink adakozásaiból építtetett és több éven át missionárusokkal és iratokkal átutazta a csendes tengert. Rotterdam is egy nagyon fontos kikötő és itt is bő alkalom van azon tengerészek között munkálkodni, akik ezen kikötőben megfordulnak.

Reméljük, hogy t. olvasóink, akik érdeklődnek az evangéliumi üzenet elő-

kérni fogják az Urat, hogy járjon előttük és nyisson nekik utat, hogy irataik által

„Pitcairn“, a legelső missió-hajónk.

menetele iránt, szeretettel gondolni fognak e missiói hajókra és azon munkásokra, akik ezeken munkálódnak, és

őszinte lelkeknek segíthessenek, az Urat és övele az örök életet megtalálni.

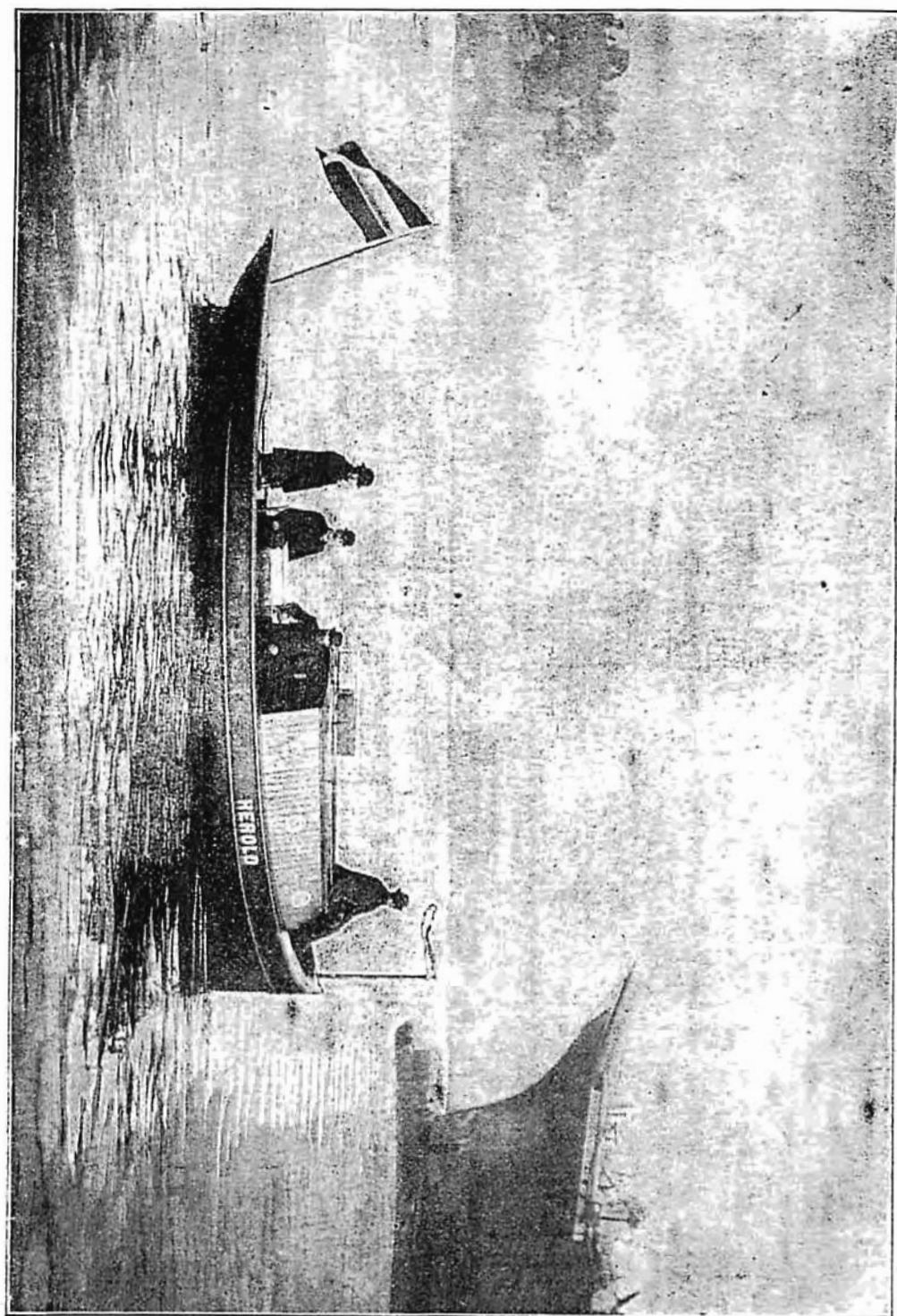
D. G.

Hatodik általános gyűlésünk Magyarországon.

A hatodik általános nagygyűlésünket

lefolyt konferenciái évben magyar hazánkban. A munkát nemcsak a magyarok között, hanem a németek, románok, szerbek és tótok között is folytattuk.

„Herald” missió-hajónk a hamburgi kikötőben.

ez idén 1906. december 6-9-ig Budapesten tartottuk meg. A missió-területi előljáró kimutatásából kitűnt, hogy az Úr ügye mindenképpen előrehaladt a

Az elmúlt $\frac{3}{4}$ év alatt 88 új tagja lett az egyháznak és 377 koronával több volt az adakozás mint az azelőtt való esztendőben.

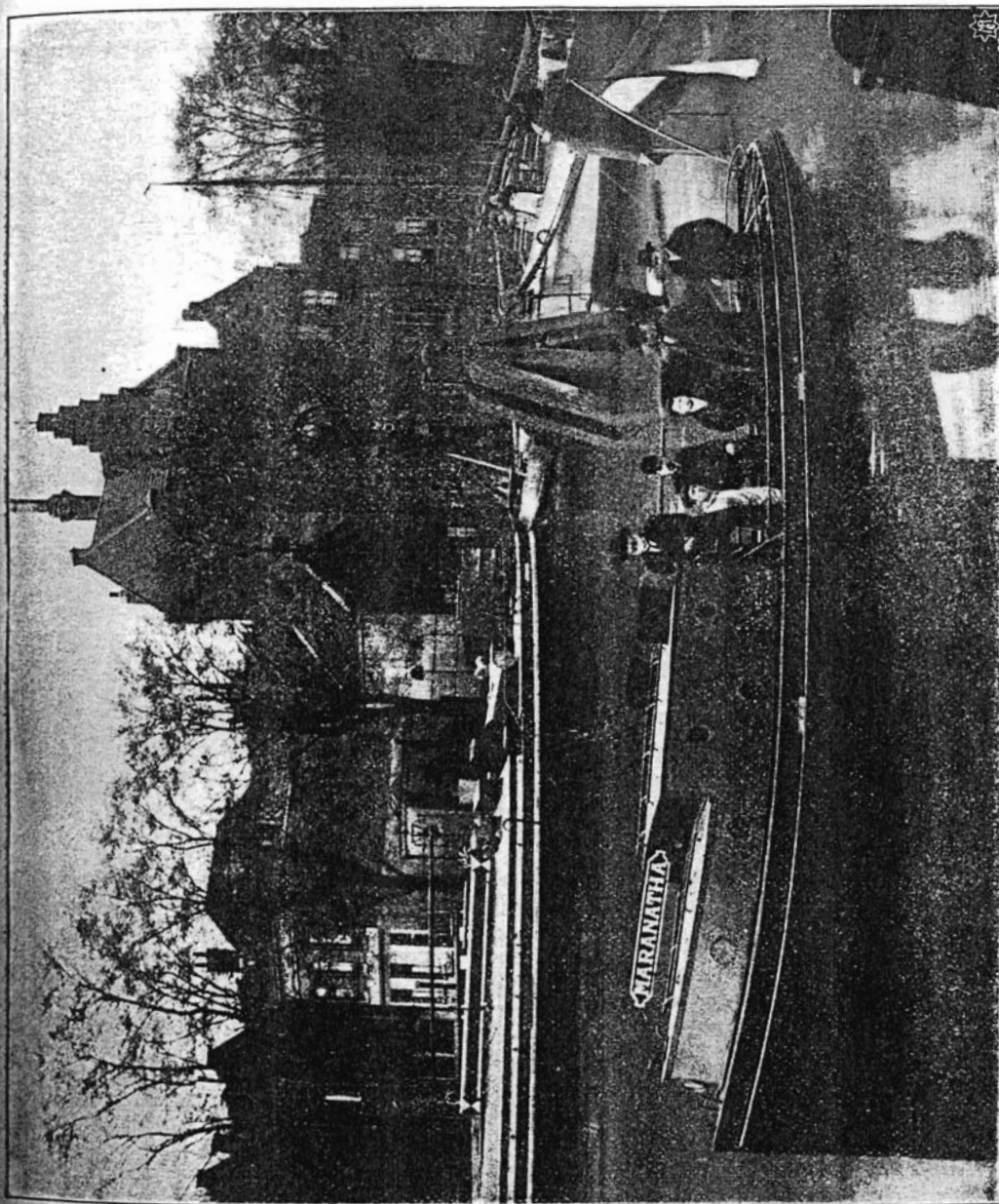
A 14 csoportot és szervezett gyülekezetet 30 képviselő tag képviselte. A következő csoportok vétettek fel a gyülekezetek körébe:

Kolozs 9, Mokrin 9, Rhode 10, Székudvar 24 taggal.

A missió előljárójának indítványára

3. *Missiói munkásokat kiküldő bizottság*: Conradi L. R., Fleischer A., Ósz M., Bottyánszky Mátyás, Lovas Károly.

A határozó bizottság az alábbi határozmányokat terjesztette a gyűlés elé, amelyek alapos tárgyalás után el is fogadtattak:

„Maranatha“ missió-hajónk a rotterdami kikötőben.

a konferencia ügyeinek feldolgozására a következő bizottságok alakítottak:

1. *Határozó bizottság*: Huenergardt J. F., Böttcher J. T., Reifschneider K. A., Szabó Ferenc, András István.

2. *Kinevező bizottság*: Ising W., Todor Péter, ifj. Ambrus Pál.

1. Kifejezzük Isten iránti hálaadást, hogy a lefolyt évben gazdagon megáldott és minden missió munkásunkat épp egészségben megtartotta. Igerjük, hogy az ő segedelmével nagyobb hűséget és odaadást fogunk tanusítani a jövőben.

2. Továbbá hálás szívvel vagyunk a német unió testvéreink iránt, akik oly készségesen támogattak bennünket ezen nagy munkában, és viszont ígérjük, hogy ezután is hű sáfárok óhajtunk maradni az Úr háztartásában.

3. Tekintve arra, hogy a sajtótermékeink, különösen »Az Arató« igen alkalmas eszközt képeznek az igazság elterjesztésében, felkérjük a testvéreket, hogy mindenki vegyen részt tehetsége szerint ezeknek terjesztésében.

4. Amennyiben az Apostolok cselek. 6. részében intve vagyunk az Úr szegényeinek gondozására, elhatározzuk: a) hogy minden hó első szombatján egy külön adakozást szedünk a szegények pénztára javára minden csoport és gyülekezet körében; b) hogy minden csoport és gyülekezet a szegények részére gyűjtött pénzek tizedrészét és más erre a célra elhatározott pénzeket az országos szegény-pénztárhoz küldjön; c) hogy a szervezetlen csoportok és szétszórt tagok a szegények részére gyűjtött egész összeget az általános szegény-pénztárba küldjék; d) hogy a nevezett pénztárnok, a missió területi bizottság közreműködésével, a pénz fölött rendelkezzen, ahogyan ezt a szükség követeli, és ha szükséges, rendkívüli gyűjtést is rendezzen a testvéri körökben.

5. Amennyiben az Úr »A nagy orvos lábnyomaiban« című könyvben ismét új kincsel ajándékozott meg, melynek elárulásából befolyó jövedelem $\frac{3}{5}$ részét a gyógyító intézetünk és $\frac{2}{5}$ részét a Friedensauban építendő szegények menháza javára fogjuk felhasználni: elhatározzuk, hogy ezen a gyűlésen is adakozást rendezzünk a könyv kiállítási költségeinek fedezésére, és azt is, hogy megjelenése után tehetségünk szerint terjeszteni fogjuk.

6. Tekintve arra, hogy az Úrnak munkája a szerb nemzet között is mind jobban terjed, felkérjük a mi kiadóhivatalunkat, hogy szerb nyelven alkalmas és célszerű iratokat készítsenek. Mi viszont kötelezünk magunkat azoknak elterjesztésére.

7. Köszönetünket fejezzük ki a szék- és főváros tekintetes tanácsának ügyünk iránt való jóindulatáért, amennyiben a

főváros egyik iskolájának nagy termék rendelkezésünkre bocsátotta az esteli előadások megtartására; továbbá elismerjük a budapesti gyülekezet vendégszeretetét is, amelyet a konferencia alkalmával itt időző vidéki testvéreink iránt tanúsított.

A kinevező bizottság következőképpen intézkedett:

A missiói terület előljárója: Huenergardt János F.

A missiói terület bizottsága: Huenergardt János F., Reifschneider K. A., Bottyánszky Máttyás, Ósz M., Eremics Laza.

Jegyző: Todor Péter.

Szombati iskola és traktát-egylet jegyzője: Ising W.

Az országos szegények pénztárának pénztárnoka: Ósz Mihály.

A missiói munkások kinevező bizottsága a következő kimutatást hozta:

Felavatott prédikátorok: Huenergardt János F., Reifschneider K. A.

Utazó prédikátor: Todor Péter.

Bibliai munkások: Kelemen István, Kessel Frigyes, Unk György, Nagy Anna, Fülöp Judit.

Vallásos iratok terjesztői: Gyöngyösi Pál, Ambrus Pál, Nagy György, Weber János.

Az új könyv kiállítási költségeinek fedezésére összegyűlt K 16.20 készpénz és K 85.50 ígérve lett. Ezen gyűjtést folytatni lehet az egyes gyülekezetekben. A szombati iskolában 70 lélek vett részt és az adakozás K 23.78-ra rúgott.

A szombat délutáni gyülekezet alkalmával fel lett avatva a budapesti gyülekezet új előljárója és diakónusa. Ezen szent munka, a tapasztalati gyülekezettel egybe nagy áldást hozott minden jelenlevőnek. Vasárnap délután egy lélek felvétetett keresztség által. Ezenkívül egynehány jelentkezett a keresztségre.

Reméljük, hogy ezen gyűlés keretében elfogadott határozatok megvalósítására minden hű tagja az Úr gyülekezetének törekedni fog.

Igen nagy örömeire szolgált minden testvérünknek az a tapasztalat, hogy az Úrnak ügye hazánk minden részében előrehalad.

Egy igen érdekes beszédet tartott Conradi testvérünk az afrikai missiómunkáról is, amelyből láthattuk az Úr evangéliumának diadalát a feketék között.

Ez alkalommal összegyűjtött hét első napi adakozás összege 11 koronát tett ki.

Jóllehet, hogy a különböző nyelvezetek megnehezítik a munkánkat hazánkban, de meg vagyunk győződve, hogy a testvérek mindenütt imádkoznak a munkásokért, akik átadták magukat az Úrnak. Legyen az Úrnak áldása minden hű lélek fáradozásán.

Todor Péter, jegyző.

Családi kör.

Moody anyja.*)

Némely »nagy« az Istenországában azért lett nagy emberré, mert nagy volt anyja. Ezek az anyák nem voltak el látva doktori diplomával, sem nem voltak írónők, hanem hűséges szolgálói az Úrnak; hűek és nagyok voltak az imában. Ilyen anyja volt Moodynak. A nagy evangelista egy multkori beszédével emléket állított neki. Ebből akarunk most egy keveset közleni.

»Anyám igen bölcs asszony volt. Egy bizonyos értelemben még bölcsőbb mint Salamon, mert jól értett gyermekei neveléséhez. Kilenc gyermeke volt, de mindannyian szerették az otthont. Bár-mikor, ha szükségem volt jó tanácsra, valódi jó tanácsra, akkor csak anyámhoz kellett fordulnom. Oly nagyon jól értette, gyermekeit magához vonzani, hogy nekünk mindig nehezünkre esett, ha az otthont el kellett hagynunk. Kanzásban volt két bátyám, kiknek ott szép birtokaik voltak, de a honvágy tüze soha nem aludt ki belőlük. Itt ezt felemlítem, hogy jellemét nyilvánítsam. Legidősb testvérem beszélé, hogy anyánk az édes atyánk elhalálózása utáni első évben

rendesen éjjel álmában sirt. Erről mi többiek mitsem tudtunk! Mindig oly barátságos és szeretetreméltó volt, ha gyermekei körülötte voltak.

Atyám megbukott, azután jöttek a hitelezők, hogy mindent elvegyenek, még az aprófát is, amivel tüzet szoktunk gyújtani; ezután jött egy nagy hóvihar, jó anyánk mondá: »Maradjatok addig az ágyban, míg az iskolába menés ideje eljő, mert nincsen fánk.« Mialatt ezt mondá, hallám, hogy valaki fát aprított, ez Samu, a nagybátyám volt. Mennyire szerettem ezért ezt a nagybátyámat. Még akkor este oly nagy rakomány fát kaptunk, mennyi még soha nem volt házunkban, rajtunk pedig segítve volt.

Emlékszem az első alkalomra, mikor pénzt kerestem. Szomszédunk teheneit őrzöttem. Hetenként kaptam 40 fillért darabjáért. Természetesen nem gondoltam arra, hogy azt magamnak megtartom, hanem anyám kezeihez szolgáltattam. Jó anyánk maga csinálta ruháinkat. Ő szötte a posztót, ő fonta a vászonzonalakat, ő kötötte harisnyáinkat.

Nos, most elhóztam anyám bibliáját, mert minden ebből jött: ez volt az egyetlen könyv, mely házunknál volt, mikor atyánk meghalt; ebből a könyvből tudott bennünket oly szépen tanítani. Ha anyám e világnak áldásul volt, annak eredete abban a könyvben volt, mert ő mindig ebből a forrásból ivott. Ebben a drága könyvben van, s ezt oly örömet olvasom anyám felől: Péld. 31, 10-tól: »Gyors, serény asszonyt kicsoda találhat? Mert ennek ára sokkal felülhaladja a kárbunkulusokat. Bízik ahhoz az ő férjének lelke, és annak marhája el nem fogy. Jóval illeti őtet s nem gonosszal az ő életének minden napjaiban. Keres gyapjat vagy lent és megkészíti azokat kezével akaratja szerint.« Ez az én anyám! 54 évig volt özvegy, de »soha el nem aludt az ő világa«. Igen, az ő világa 54 évig égett ugyanazon egy helyen. Építettünk neki egy szobát, ahol kényelmesebben élhetett volna, de ő nem sokszor ment bele. Itt születtek gyermekei, itt érték el az első gondok, itt ismerkedett meg Istennel, itt dolgozott és iparkodott, itt lelta fel gyermekeit.

*) Moody az Úrnak egy áldott munkása, Amerikában evangelista volt, nagy áldással és eredményel működött.

Hét fia olyan volt, mint Hannibál, kit anyja az oltár előtt esketett meg arra, hogy Rómán bosszút áll. Így vezetett minket is az oltárhoz (az Úr Jézushoz), s mefogadtatta velünk, hogy pálinkát nem iszunk, s mindent, ami a családi boldogság ellensége, elhagyunk; mi pedig a mai napig küzdöttünk s tenni fogjuk ezt életünk végéig.

Anyám többször megbüntetett engem. Még ma is becsülöm azért. Engem küldött vesszót keresni, ami közönségesen soká tartott, míg találtam egyet; s többnyire jó szárazat hoztam. Ő rendszeren megpróbálta előbb, s ha eltört, akkor mennem kellett másikat keresni. Ezzel ő sohasem sietett, nekem se mondta, hogy siessek, mert nagyon jól tudta, hogy az egész idő alatt úgy is büntetve éreztem magamat. Egyszer — mikor büntetett — ezt mondta: »Hidd el, jobb szeretném ezt a büntetést magamra venni, mint rád rakni.« Őh, mikor ilyenkor föltekintettem s könnyeket láttam szemeiben, akkor az mélyen megtört engem.

Hitvallomása rövid, nagyon rövid volt, de ahhoz erősen ragaszkodott, ez így hangzott: »Istenben bízom!« Mikor jöttek a szomszédok s kértek gyermekei közül, felelé: »Nem, én nem adok, míg ezt a két kart emelni bírom.« Ha ezt felelék: »De szomszédasszony, nem lehet egy özvegyasszonynak 7 gyermeket korában tartani; a tömlőbe kergeti őket s végre kötelet szerez nyakukra.« Édes anyám szorgalmasan tovább dolgozott, közülünk pedig egy se került a tömlőbe, egyikünk sem kapott kötelet a nyakára. Bár minden embernek ilyen anyja lenne! Ha az egész világon ilyen anyák lennének, akkor nem lenne többé tömlőcökre szükség.

Halálozások.

²Boldogok lesznek ezután a halottak, kik az Úrban haltak meg. Jelen. 14, 13.

— 1906. november 15-én elhunyt Nagykapuson Szűcs Erzsébet testvérnénk életének 86. esztendejében. A kedves testvérné nyugalomra tért azon boldog reménységgel, hogy az első feltámadásban részesül. Vistából elmentek a test-

vérek a temetésre, és ha egyebet nem legalább egynehány éneket tudtak énekelni a temetésnél.

András Istrán Kotyó

Nyugtázások.

A magyar misszióra adakozott egy kedv barátunk Temesvárt 20 koronát. Az Úr áld meg érte.

H. J. F.

Gyülekezeti helységeink.

Azon kedves olvasóink részére, k gyülekezeteinket és istenítiszteleteink meg akarják látogatni, adjuk a következő címeket:

Arad, Széchenyi-utca 4. sz., az udvarban.

Minden vasárnap délután 4-5 óráig, ked és péntek este 7^{1/2}-9 óráig.

Békés-Csaba, Széles utca (Jókai-utca).

Minden péntek este 7-^{1/2} 9 óráig.

Brassó, Kórház-utca 66. sz.

Vasárnap, szerda és péntek este 7^{1/2} óráig.

Budapest, VII., Izabella-utca 5. sz., 10. ajtó

Evangéliumi előadások minden vasárnap kedd és péntek este 7^{1/2} 8 9 óráig, tovább szombat délelőtt 9-11 óráig szombati iskola délután 3 4 óráig istenítisztelet.

Kolozsvár, Berde Mózses utca 5. sz.

Minden vasárnap, kedd és péntek este 7 8 óráig.

Nagyvárad, Kolozsvári utca 17. sz.

Minden vasárnap, kedd és péntek este 7^{1/2}-9 óráig.

Ezenkívül minden gyülekezeti helységben tartatik a rendes szombati iskola minden szombaton délelőtt és délután 3-4 óráig rendes istenítisztelet.

„AZ ARATÓ“

havi folyóirat.

Nyomatja és kiadja:

A vallásos iratok nemzetközi kiadóhivatala
Hamburgban.

Felcölös szerkesztő: Huenergardt János F.

Előfizetési ára:

Egy egész évre	K 2.—
Egy fél évre	1.—
Egyes példányok	— .20
Külföldre, egy egész évre	2.50

Előfizetések

Huenergardt János F., Rákosszentmihály
Rákóczy-utca 17. sz.

címre küldendők.